

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sulpici[i] Severi Presbyteri Opera Omnia

Sulpicius <Severus>

Amstelodami, 1665

Concilium Mediolanense, Arrianum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11490

11 Facilis ad credendum Imperator, palam postea dicere est
 12 solitus, *se Valentis meritis, non virtute exercitus, vicisse.* Ab hoc initio illecti principis, extulere animos Arriani, potestate regis usuri, ubi autoritate sua parum valuissent.

1 LV. Igitur, cum sententiam eorum, quam de Athanasio dederant, nostri non reciperent, 2 edictum ab imperatore proponitur: *Ut qui in damnationem Athanasii non subscriberent, in exilium pellerentur.* Cæterum à nostris tum 3 apud Arelatum ac 4 Buteras, oppida Galliarum, Episcoporum concilia

1 Potestate regis usuri, ubi autoritate sua parum valuissent.] Plurimum differre noscitur potestas ab autoritate. Illa superioris est in inferiorem, hæc in pares & æquales. Hoc Severi locus docet. Qui auctor est alicui ut faciat dicarve aut sequatur aliquid, is consulit, monet, hortatur pro eo, quo valere creditur, consilio ac prudentia, vel etiam quod majoris sit meriti ac dignitatis. Inde auctoritas Græcis ἀξίωμα. At qui potestatem habet, pro jure suo, jubet atque imperat. *Salmas.*

2 Edictum ab Imperatore proponitur.] Non invenio expressam hujus edicti mentionem: nisi quod referunt, concilium Mediolanense in eum finem coactum, ut decreta Tyri ab Arrianis contra Athanasium facta confirmarentur. Et quicumque damnationi Athanasii subscribere noluerunt, in exilium pulsi sunt. Vide *Socratem* II. 29. *Sozomen.* IV. 38. Sicigitur Κωνσταντῖνος ἐν τῷ ἐν ποσὶ κηκῶν ἡσυχασίαις, ἐπὶ τῷ ἐκκλησιαστικῷ αὐθις πόλεμον τῷ οἰκείῳ ἔτρεπε γνώμῃ, ut Socrates loco dicto loquitur. Sozomenus clare totam technam aperit. Verba ejus sunt: ἅμα γὰρ δὲ πάλω Μαξέντιος, ἡ μόνος Κωνσταντῖνος τῶν Ῥωμαίων οἰκουμενῆς ἡγεῖται, πᾶσαν ἐποίησε σφαιδῶν τὰς ἀνά τῷ δύναν ἐπισκόπους τὰς ὁμοίσιον πάλω τῶν δόξασι, σφαιδῶν. ἐποίησε ἡ τῶν εὐφραδῶν

ἔτα τὰ παρῶν βιαζόμενος, πᾶσαν ἡ ἐπιψηφισαμένη, τῶν κηκῶν Ἀθανασίῃ κεκελευμένοις ὑπὸ τῷ ἀνά τῶν ἐπισκόπων. ἐλογίζετο γὰρ ὡς εἰ κηκῶν ψήφω ἐν ποσὶν ἔτα χηκῶν, ῥαδίως ἀν κηκῶν τῶν παρῶν ἡσυχασίαις καταρθεῖται αὐτῶν. IV. Hist. 7. Summa est, Constantium aliud nil quaesivisse quam ut oppresso Athanasio, Arianismum plene stabiliret, boni publici causa. Qui persecutorum pretextus est.

3 Apud Arelatum.] Edicto Constantii publicato episcopi Gallici, & maxime Catholici, Arelate, & Biterris cum Arrianis convenerunt, quorum Arelate est in provincia Viennensi, Biterræ in Narbonensi. Horum conciliorum meminit S. Hilarius, & S. Hieronymus. Hæc acta sunt anno ccccliii. *Sigon.* Quod Arelate sedes erat præfecti Prætorii Galliarum, & concilium in ea diceceseos universæ haberi consueverat, hinc etiam factum, ut in Ecclesiasticis Viennensi civitati præferretur. Nec tam recens est ac videri volunt Arelatenis Archiepiscopi prærogativa, nec à Constantini Tyranni temporibus, ac sedes imperii ejus in illa urbe, repetenda est. Nam & in primo concilio Arelateni, quod habitum est decem circiter annis prius Nicæno, Arelatenis ante Viennensem subscripsit. *Salmasius.* Quem de Arelateni Episcopatu fuisse dissententem, vide in opere de Primatu Papæ. 4 Buteras.] Sic editio Giselini & Dra-

concilia fuere. Petebatur, ut priusquam in Athanasium subscribere cogentur, de fide potius disceptarent: nec tum demum de re cognoscendum, cum de persona iudicium constitisset. Sed Valens, sociique ejus, prius Athanasii damnationem extorquere cupiebant, de fide certare non ausi. Ab hoc partium confictu agitur in exilium Paulinus. Interea Mediolanum conve-

si. Sigonius habet *Bitteras*. Sic enim nomina illa locorum variant in antiquis codicibus.

1 *Sociique ejus.*] Quorum principatum gessit Saturninus Arelatensis Episcopus, cujus postea meminit, inquit, resistebat sanis consiliis Saturninus Arelatensis Episcopus, vir sane pessimus, & ingenio malo pravoque.

2 *Agitur in exilium Paulinus.*] Paulino addendus fuit etiam Hilarius Pictavorum Episcopus à Saturnino damnatus. Siquidem Hilarius in libro contra Maxentium, & in libro de Synodis se à Saturnino Arelatensi Episcopo concilio Biterrensi damnatum ait. Quare S. Hieronymus in libro de scriptoribus ecclesiasticis scripsit, Hilarium factione Saturnini Episcopi Arelatensis concilio Biterrensi esse damnatum. Quin etiam idem Hilarius in libro ad Constantinum inquit, Eusebium Vercellensem episcopum, post Arelatensem synodum, iussu esse Mediolanum venire. *Sigon.* Dissentire à Sulpicio nostro videtur Sozomenus. Nam is tradit Paulinum Treverorum Episcopum, in concilio, quod sequitur, Mediolanensi, in exilium pulsum, una cum Eusebio Vercellorum, Rhodano, Lucifero, Hilario, & aliis. *iv. Hist. 8.* Eadem habet *Theodorit. xi. 15.* Solutio facilis, prædamnos in Biterrensi concilio provinciali, vel nationali, & confirmatam ipsorum damnationem, in quasi œcumenico Mediolanensi. Præterea notum est, Episcopos jam in exilium actos, sæpe ab Arrianis ad alia concilia venire coactos, ut ibi metu minisque subverterentur. Sic cum Hosio, & Hilario, & aliis actum. *Horn.*

3 *Interea Mediolanum invenitur.*] Ubi res convenire non potuit, Constantius rogatu Arrianorum concilium Orientalibus, & Occidentalibus Episcopis Mediolanum indixit. Id vero anno cccclv. habitum est, præsentem Constantio. Quo concilio Arriani victores fuere, principibus Catholicorum in exilium pulsos, Eusebio Vercellensi, Lucifero Caralitano, Dionysio Mediolanensi, Paulino Treverensi, Hilario Pictaveni, Liberio Romano, Osio Cordubensi, & Rhodano Gallicano Episcopis; quia damnatione Athanasii subscribere noluerunt. De quibus Athanasius in epistola ad solitarios: *Constantius vocatis ad se Paulino Episcopo Treverorum, quæ Galliarum metropolis est, Lucifero metropolitanis Sardinie, Eusebio Vercellis civitate Italiae, Dionysio Mediolani, quod & ipsum metropolis est Italiae, mandavit ut contra Athanasium subscriberent, & cum hæreticis communionem inirent. Atque iis dicentibus id non esse ecclesiastici canonis; subjecit; at quod ego volo, pro canone sit. Ita enim me loquentem Syriæ Episcopi sustinent. Aut igitur obtemperate, aut vos quoque exules estote. Ita sancti viri excusso pulvere, & oculis in Deum conversis, nec Caesaris minas timuerunt, neque obstrictos enses veritatem prodiderunt, & exilium veluti ministerii sui officium acceperunt. Item in Apologia ad Constantium: Ubique jaclabatur, Liberium Romæ Episcopum, & Hispaniarum Osium, Paulinum Galliarum, Dionysium, & Eusebium Italiae, Luciferum Sardinie Episcopos, aliosque complures exterminatos esse, quod contra vos subscribere recusassent. Idem de fuga sua: Liberius Rom. Pontifex, Paulinus Galliarum Metropolitanus, Dionysius Ita-*

7 convenitur, ubi tum aderat Imperator. Eadem illa conten-
8 tio nihil invicem relaxabat. Tum ¹ Eusebius, Vercellensium,
9 & ² Lucifer, à Caranalis Sardiniae, Episcopi, relegati. Cæ-
terum Dionysius ³ Mediolanensium sacerdos, * in Athanasii

damna-

lia, Lucifer Sardiniae, Eusebius item Italia, omnes boni, & praeclari Episcopi in exilium aguntur, nulla alia de causa, nisi quod astipulati non sunt Arrianorum haeresi, & illorum calumniis adversum nos subscribere noluerunt. Nam de magno, & gravissima aetatis viro eodemque confessore Osi, superfluum arbitror meminisse: cum nemo ignoret, cum ab istis quoque in exilium missum. Quinetiam Hilarius contra Constantium scriptum reliquit: Tu Paulinum beatæ memoriæ virum blandimento sollicitatum relegasti, & ecclesiam sanctam Treverarum tali sacerdote spoliasti. Hilarium affuisse Mediolanensi concilio, ipse indicat, cum contra Auxentium inquit, ipsum Auxentium Mediolani sibi probri loco objecisse, quod damnatus à Saturnino fuisset, negans ipsum propterea, ut Episcopum, audiri debere. Exceperere inde hæc dicta, & in historiam retulere Socrates, Sozomenus, & Rufinus, qui ita scribit: Ob hoc apud Mediolanum Episcoporum concilium convocatur. Plures decepti: Dionysius vero, Eusebius, Paulinus, Rhodanius, & Lucifer dolum in negotio esse proclamantes, asserentesque quod subscriptionem in Athanasium non ob aliam causam, quam destruendæ fidei, molirentur, in exilium trusi sunt. His & Hilarius jungitur, cæteris vel ignorantibus, vel non credentibus fraudem. Sigonius. De hoc Concilio lege Socratem II. 29. Theodorit. II. 15. 16. Sozom. IV. 8. 9. 10.

1 Eusebius Vercellensium.] Sic mox ait, Hilarius Pictavorum Episcopus. Hic ab Hieronymo & aliis dicitur, Vercellensis Episcopus. Meminit Hier. Epist. LXX. quæ adversus Vigilantium. Vercellensis Eusebius omnium Psalmorum commentarios hæretici hominis (Origenem intelligit) vertit in nostrum eloquium: licet hæretica prætermittens, optima quæque transfulerit.

Drus. Socrates: Ὀσέβιος δὲ βρεκελάων πόλις δὲ αὐτῆς ἐστὶν Ἰταλίας λιγυρῶν. XI. 29. Theodorit. Εὐσέβιος δὲ ἐστὶν Ἰταλίας. II. 15. Sozomenus: ὁ βαρεκελάων τὸ λιγυρῶν. 4. 8.

2 Lucifer à Caranalis.] Forte à Caralis, ut supra dixit, à Murfia, à Cæsarea, &c. vulgo Caralitanus dicitur. Galfinius legit Caralensis: unica ea dicitio totum locum fœderat, qui ita legebatur: & Lucifer à Caranalis Sard. episcopus. Gifelin. In Pausania καρρῶλις, unde forte Caranalis. Aut legendum καρρῶλις. Sanè alibi est, de Sardinia Caraval episcopus. Reperio & Caralitanus episcopus. Ab hoc Luciferiani nuncupati. Drusius. Theodoritus: λυκιφῆρος τὸ καὶ σαρδανίαν ἵσταται. Urbs illa Sardinia princeps Caralis & Calaris frequentius, nunquam tamen Caranalis appellatur, nisi hic. Hodiet Cagliari.

3 Mediolanensium sacerdos.] Imo episcopus. Ita vocatur Athanasio & Hieronymo. Verba Hieronymi, Lucifer at Dionysius Caralitanæ & Mediolanensis ecclesiæ episcopi. Drus. Nimirum non succurrebat docto, sed plerumque nimis festinanti Drusio, sacerdotes antiquis Episcopos dictos, illudque nomen tam magnum fuisse, ut etiam Romanus Episcopus, cujus nota fuit præ aliis auctoritas, sacerdos dicatur, in ipsis conciliorum antiquorum actis. De quo infra ad Martini vitam, & reliqua Sulpicii opuscula. Cæterum Socrates hunc Dionysium Albæ Episcopum facit. Verba ejus sunt: Διονύσιος Ἀλβῶν τὸ Ἰταλίας μητροπόλεως ἐπίσκοπος. XI. 29. Inaudisum hoc, Albam Italiae metropolin, quæ in agro Mediolanensi. Theodoritus, haud parum prudentior, omittit nomen urbis, contentus dicere: Διονύσιος ὁ τὸ μητροπόλεως τὸ Ἰταλίας.

damnationem se consentire subscripsit, dummodo de fide inter Episcopos quæreretur. Sed *Valens & Ursatius*, cæteri-¹⁰ que, metu plebis, quæ ¹ Catholicam fidem egregio studio conservabat, non ausi piacula profiteri, intra Palatium congregantur. Illinc ² epistolam sub Imperatoris nomine emit-¹¹ tunt, omni pravitate refertam: eo nimirum consilio, ut si ea æquis auribus populus recepisset, publica autoritate cupita proferrent. Sin aliter fuisset excepta, omnis invidia ¹² esset in rege, & ipsa venialis: quia ³ etiam tum catechume-
nus,

liaz. Sozomenus verba Socratis repetit. Quod nemo mirari debet. Quia illis Græculis occidens, ut Latinis oriens, ignotior. Quamquam plerumque Latini Græce doctiores, quam Græci Latine. *Horn.*

* *In Athanasii damnationem se consentire subscripsit.* Socrates scribit, Dionysium tabulis arreptis scribere fidem suam instituisse, verum Valentem, & socios impedimentum attulisse, ac mox se è Dominico in Palatium contulisse, quod ab Hilario sumpsit è libro ad Constantium. *Sigon.* Nihil hujus nec Socrates, nec Theodoritus, nec Sozomenus habent. Hilarius libro 1. ad Constantium, hoc velut grave crimen Valentis & Ursacii objicit, quod Dionysio Mediolanensi Episcopo, Synodo Nicænae volenti subscribere, calamum & chartam è manibus violenter extorserint, clamantes, non posse fieri, ut aliquid indegeretur.

¹ *Catholicam fidem.* Omnes ecclesie dicuntur Catholicæ, quæ Catholicam probant doctrinam. In epistola Ariminensis concilii, ad Constantium Imperatorem, quæ habetur inter fragmenta Hilarii, omnes Catholicæ Ecclesie vocantur, quæ concordantes sunt in custodienda fide Catholica. Verba sunt: *Ut fides claresceret omnibus Ecclesiis Catholicis, & hæretica noscerentur.* Et in Epistola Liberii ad eundem Constantinum Ecclesia Catholica dicitur de Alexandria. *Salmasius.*

² *Epistolam sub Imperatoris nomine emittunt.* Hæc epistola formulam fidei Arrianae complexa est, de quo nemo meminit, nisi illa sit, quæ Ariminensi concilio quoque prolata est, in qua filius patri similis affirmabatur. de qua post. *Sigon.* Huc respiciunt illa Hilarii 11. ad Constantium: *Annuas atque menstruas de Deo fides decernimus, decretis pœnitentibus, pœnitentes defendimus, defensus anathematizamus.*

³ *Etiam tum catechumenus.* Christianus quidem professione, sed nondum baptizatus. Eos Catechumenos vocabant, de quibus ad vitam Martini pluribus. Constantinus Imp. quoniam in Jordane baptizari volebat, baptismum usque in senectam distulit, & eum demum prope moriturus, Nicomediae accepit. *Euseb.* IV. Vita Const. LXII. Eundem morem filii ejus retinuerunt. Sic Valentinianus Junior sine baptismo obiit. *Ambros.* Orat. in obitum ejus. Sed Sulpicio nostro haud bene convenit cum Theodorito. Nam is tradit, in bello contra Magnentium, adactos omnes qui militare vellent *μετ' ἀλαχείν τῶν θεῶν μυστηρίων.* Sub quibus verbis baptismum intelligi, certius est quam ut probari debeat. Unde & *ἀξιόπτητον σολῶ* vocat, & *ἀμύητες* qui ea careant. III. Histor. 3. Nam in baptismo candida induebantur. Sic Constantinus baptizatus, *λαμψοῖς ἢ βασιλικῶς ἀμφιάσμασι φωτὸς ἐκλάμπασσι τῶπον ἀειβάλλειν, ἐπὶ λαύ-*

- nus, ¹ sacramentum fidei merito videretur potuisse nescire.
 13 ² Igitur lectam in Ecclesia epistolam, populus averfatur.
³ Dionysius, quia non esset assensus, urbe pellitur, statim-
 14 que ejus in locum episcopus subrogatur. ⁴ Liberius quoque
 urbis

ἡγορεῖται τε φρασην Ἀθανασίου. Unde & infra, in vita Martini, Catechumenum baptismatis candidatum vocat. Horn.

1 Sacramentum fidei.] Μυστήριον. Sic Vetus interpret vocem hanc reddit. Et hoc ambitu omnia religionis capita maxime graviora comprehendit. Strictius ea voce Augustinus utitur Epist. v. cum dicit: *Omne sacrum signum est sacramentum.* Sulpicius autem morem antiquum respicit. Nam baptismum suscepturus, juramento se Christo obligabat. Hieronymus ad Heliodorum: *Recordare tirocinii tui diem, quo Christo in baptisate consecutus, in sacramenti verba jurasti.* Tertullian. i. ad martyr. *Vocati sumus ad militiam Dei vivi, jam tunc cum in Sacramento verba respondimus.*

2 Igitur lectam in Ecclesia epistolam, populus averfatur.] Et hoc apud solum Sulpicium scriptum reperitur. Sigon.

3 Dionysius, quia non esset assensus, urbe pellitur, statimque ejus in locum Episcopus subrogatur.] Athanasius in epistola ad solitariam vitam agentes: *Auxentium delatorem potius, quam Christianum Constantius è Cappadocia Mediolanum misit, & expulso inde ob suam in Christum pietatem Dionysio, eum ibi episcopum constituit, hominem ne Romanæ quidem linguæ, sed tantummodo hæresios peritum.* Hujus meminit sæpe S. Ambrosius in orationibus ad Valentinianum. Idem traditur à Socrate, Sozomeno, Theodorito, Hieronymo in Chronicis. Apud Sulpicium suspicor deesse nomen Auxentii, ut sit, statimque in ejus locum Auxentius episcopus subrogatur. Ab hoc inde Arriana labe infecta Liguria est. Sigon.

4 Liberius quoque urbis Romæ.] Liberius aberat à concilio Mediolanensi. Quare cæteris in exilium pulsus, Constantius Liberium quoque evocavit, &

venire recusantem vi adduci præcepit. Quo nihil fieri potuit indignius. Denique constanter renitentem, & subscribere recusantem in exilium egit. Socrates, Sozomenus, Theodoritus II. Histor. 15. 16. Qui etiam longum dialogum ejus cum Imperatore Constantio refert, in quo ea verba Constantii ad Liberium memorabilia sunt: *πῶς ἂν μὲρ ὁ τὸ οἰκισμὲνός, ὅτι σὺ μένος σωδαίρη ἀνθρώπων ἀνοσίῳ καὶ εὐκλειμὲνός τὸ εἰρήνην καὶ ὅλας τὰς ἐκείνου λυθείς.* Ubi illa universalis Romani pæ potestas? Aut eam non credidit Constantius, aut coram Constantio non ausus est asserere Liberius. Sed cur non ausus esset? Proposito exilii metu non deterreretur quin resistat Imperatori in protegendo Athanasio. An putamus minus illi fuisse animi ad suum in Ecclesiam universam principatum tuendum? Marcellin. xv. Hunc per subscriptionem (de Athanasio loquitur) *abjicere sede sacerdotali, paria sentiens cæteris, jubente Principe, Liberius monitus perseveranter renitebatur, nec visum hominem, nec auditum damnare, nefas ultimum sæpe exclamans, aperte scilicet recalcitrans imperatoris arbitrio.* Id enim ille Athanasius semper infestus, licet sciret impletum, tamen auctoritate quoque, qua potiores æternæ urbis Episcopi, firmari, disfidio nitebatur ardenti. Athanasius duplici nomine commendat Episcopi Romani auctoritatem potiorum in persona Liberii, *ὅτι ἀποστολικὸς ἐστὶ πρόνος, καὶ ὅτι μετ' ἁγπολις ἡ Π' ὡμον τὸ Ρ' ἰωαννίου ἐστίν.* Epistola ad Solitarios. Quod Apostolica sedes est, hoc commune habuit cum multis. Quod caput orbis Romani Roma, tantisper hoc velut proprium sola possedit, quamdiu non altera fuit quæ in consortium veniret hujus possessionis.

urbis Romæ, & ¹ *Hilarius* Pictavorum Episcopus, dantur exilio. ² *Rhodanium* quoque, & ³ *Dofanum* antistitem (qui natura lenior, non tam suis viribus, quam Hilarii societate, non cesserat) Arrianis eadem conditio implicuit: cum tamen homines parati essent, Athanasium ⁴ à communione suspendere, modo ut de fide inter Episcopos quæreretur. Sed Arrianis optimum visum, præstantissimos viros à certaminibus submovere.

LVI. Ita ⁵ pulsi in exilium, quos supra memoravimus, abhinc

tionis. Hæc Constantinopolis, quam Chrysostomus vocat ὁλὴ ἡ πόλις καὶ ἡ πόλις, *Homilia* de verbis Esaia. *Salmasius*.

1 *Hilarius Pictavorum Episcopus.* Hilarius qui ante Biterrensi concilio factione Saturnini damnatus fuerat, inde hoc concilio in Phrygiam relegatus est; sic enim ipse Apologia contra Auxentium. Eundem in Phrygiam relegatum scribit una cum Sulpicio Hieronymus. *Sigon.* Sic infra in vita Martini: *Cum intra Gallias quoque discessu sancti Hilarii, quem ad exilium hæreticorum vis cæperat, turbatam Ecclesiam reperisset.*

2 *Rhodanium quoque.* Sic scripsi ex Rufino hist. eccl. libro 10. cap. 20. neque aliter infra. Quo loco demitor eundem Rhodianum à Galefio nominatum, adjectis duabus syllabis, cujus nomen in vulg. libris eo loco tantum est trisyllabum, Rhodanus. *Giselin.* Hujus cum cæteris pulsi meminit *Rufinus* I. Hist. & *Hieronymus* in Chronico. *Sozomenus* IV. 8. ῥοδανὸν vocat.

3 *Dofanum.* *Dofanum*, quod legimus, nemo prodidit. Quare suspicor legendum esse *Hofium*. hunc unum Athanasius inter cæteros pullos nominavit, qui falli non potuit, ut supra diximus. Adde, quod ei conveniunt illa verba: *Qui natura lenior, non tam viribus suis, quam Hilarii societate, non cessit.* Nam qui concilio Mediolanensi propter lenitatem naturæ labavit, is paulo post Ariminensi corruit. Cordubensis hic episcopus fuit, qui præclare se concilio

Nicano, & Sardicensi pro Catholicis gessit. *Sigon.* Cl.V. Theodorus Canterus in litteris ad me datis suspicatur legendum, *Rhodanium quoque Tholosanum antistitem.* De quo non dubitarem, si scirem Rhodanium ejus urbis episcopum fuisse. Idem submonuit me paulo post legendum videri, non cesserant *Arrianis*, in eoque parenthesin claudendam. Valde placet hæc doctissimi viri conjectura. *Drus.* Quod de parenthesi dicit, ea plane tollenda est, cum usum hoc loco nullum habeat. Frustra dubitatur quin legendum sic *Hofium*. Nam ejus in hac causa expressam mentionem facit Theodorus II. 15. *ὅτι γὰρ ἡ μεγάλη καὶ ἀγροβατα καὶ ὁμοιογενὲς ἀληθῶς ὁσὶς ἀειπτόν ἐστιν ἐμὲ λήθη. ἴσως γὰρ ἐγγώδη πᾶσιν ὅτι τῆτον ἐξορίσθηται πεποιήκωσιν.* Cur virum toto notissimum occidente præterisset Severus noster, cum alios obscuriores enumeret? *Horn.*

4 *A communione suspendere.* Phrasis Ecclesiastica. Talis dicebatur τῆς κοινωνίας ἐκκλησιαστικῆς ἀπόστρεψιος. Sic de Athanasio loquitur Constantius apud Theodorum II. 16.

5 *Pulsi in exilium.* Τῶν ἐκκλησιῶν ἐξήλαθησαν, καὶ τοὺς τῆς οἰκονομίας ἐχθρὰς οἰκὴν κηλεκρίθησαν. *Theodorus* II. 15. Eusebius Vercellensis cavea conclusus Scythopolin missus dicitur in vita ejus, atque ibi ab Ariomanitis crudelissime cruciatus. Unde scripsit Epistolam ad Patrophilum, quæ extat, miserias

¹ abhinc annos quinque & quadraginta, Arbitione & Lolliano consulibus. Sed ² Liberius paulo post urbi redditur, ob

miserias suas narrans. De immani Arianorum crudelitate horrenda sunt exempla apud scriptores Ecclesiasticos.

I. *Abhinc annos quinque & quadraginta, Arbitione & Lolliano consulibus.*] His cons. conventus Mediolanensis est actus, teste Socrate, anno ccc. lvi. à quo usque ad Stiliconem consulem anni sunt x. lvi. is enim anno c. d. consul fuit. *Sigonius.* Vide Socratem II. 27. 29. Sic supra: *Omne enim tempus in Stiliconem consulem direxi.* Incidit hic consulatus in annum urbis 1152. Christi 400. qui annus ab Arbitionis consulatu distat annis 45. incidit vero ille in annum urbis 1107. Christi 355. Onuphrio & Contio supputantibus. Eandem supputationem confirmat Greg. Turonensis, qui anno 19. Constantii junioris (sic enim legendum est, non Constantini) Hilarium suasu hereticorum exilio deputatum scribit. Quo enim tempore apud Seleuciam Isauria Orientalium episcoporum coetus celebrabatur, id erat Eusebio & Hypatio cons. quartum tum exilii annum agebat Hilarius. quod omnino esse non posset, si aut Constantio Gallo III. cum aliis episcopis ab Athanasio nominatis, aut Arbitione consule, una cum Liberio, in exilium esset profectus. Sed praestat ipsummet Hilarium de se loquentem audire. Ille in fragmento Apologiae, quam, vix jam mortuo Constantio, anno Christi 362. sic exorditur: Tempus est loquendi, quia jam praeteriit tempus tacendi, &c. Hæc scribit: Ego fratres, ut mihi omnes qui me vel audiant, vel familiaritate cognitum habent, testes sunt gravissimum fidei periculum longe antea providens, post sanctorum virorum exilia, Paullini, Eusebii, Luciferi, Dionysii, quinto abhinc anno, à Saturnini & Ursarii & Valentis communionem me cum Gallicanis episcopis separavi, &c. Si igitur sextus tum annus agebatur, necessum est segregasse sese illum sub finem tan-

tum anni 356. aut certe sub initium anni 357. Hoc velut in transcurso notandum, loqui illum de secessione sua (sic enim in eadem Apologia eam appellat) non tanquam extrusus sit in exilium, sed se ipse, cum nollet subscribere, damnari. Certe in Apologia contra Auentium, Cum, inquit, hoc mysterium iniquitatis diu occultatum jam non tacerem; diceremque fingi omnia, fidem negari, Deumque atque homines illud: jubeor de Mediolano proficisci, cum consistendi mihi in ea invito Rege nulla esset libertas: quia damnatum quondam me (Buteris) à Saturnino, audiri ut episcopum non oporteret, &c. è Mediolano igitur abire tum justus est, non è Galliis. *Giselinus.*

2. *Liberius paulo post urbi redditur ob seditiones Romanas.*] Sequenti anno Constantium, cum Mediolano Romam venisset; matronæ Romanæ à viris suis impulsæ rogarunt, ut sibi Liberium Pontificem redderet, quod Felix, qui susceptus ei fuerat, non placeret. Itaque biennio post Liberius rediit, Felice sedente à populo deturbato. *Sigon. Theodorit. II. 17. Sozomen. IV. 14. Nicephor. 13. 37.* Socrates dicit *Ἐν ῥά μιν λαβὴν παύσαντων, καὶ τῆς ἐκκλησίας ἐκδιόλοντο τὴν Φίληνον*, Liberium invito admodum Imperatore, Romanis restitutum. II. *Hist. 29.* Consentit de seditione Sozomenus & ad eadem usque Liberii causa devenit dicit. Itaque cum Constantius Romam ingrederetur, *πολύς τῶν ἐνθάδε δῆμος περὶ λιβερίας ἐκδοῶν καὶ δεόμενος αὐτὸν ἀπολαβεῖν.* Sic restitutus fuit, sed non sine gravi lapsu. Nam & adversus *ὁμοίους* & adversus Athanasium subscripsit, si Philostorgio credimus. Idem testatur *Hilarius* ad Constantium, *Hieron.* de script. Eccles. cap. xcvi. & in Chironico. *Athanas.* Apolog. II. & Epistola ad Solitarios. *Sozomen. IV. 11. & 14.* cuius

ob seditiones Romanas. Cæterum exules fatis constat totius orbis studiis celebratos, pecuniasque eis, in sumptum, affatim congestas, legationibus quoque eos plebis catholice, ex omnibus fere provinciis, frequentatos. Interea Arriani non occulte, ut antea, sed palam ac publice hæresis piacula prædicabant: quinetiam ² Synodum Nicænam pro se interpretantes, quam unius literæ adjectione corruperant, caliginem quandam injecerant veritati. Nam ³ ubi ὁμοόσιον

erat

cujus verba sunt, ἐβιάζετο αὐτὸς ὁμολοῦν μὴ εἶναι τὸ πάλαι τὸ ἴδιον ὁμοόσιον, eumque ὁμοόσιον seu καθ' ἑστέον ὁμοίον professum, etsi non ἀνόμοιον profiteretur. Frustra igitur lapsum ejus negare & tegere conantur; Baronius ad A. CCCXVII. Perronius ad Regem Angl. Petavius ad Epiphanium. Nam clarissima veterum testimonia repugnant; & non tantum ὁμοόσιον nomen suppressisse, sed & adversus ὁμοόσιον subscripsisse dicitur. Et quamquam Phœbadius contra Arianos, Sulpicius noster, Socrates ac Theodoritus, lapsum ejus prætereant; tamen superiora testimonia prævalent. Jac. Gothoff. ad Philostorgium IV. 3. Et de hoc Liberio mihi loqui Nilus videtur: πῶτενος ἔπερ ἐν τοῖς ἀνω χερόναις * ἐκείνον καλεῖσι, τὸ Ἀρειανικῆς μονίας ἐμφερηθεῖς, ἔπει τὸ βίον κατέλυον. Ubi nomen ejus erasum est, cujuscumque tandem manu vel fraude, ac supplendum est, λιθεῖον ἐκείνον καλεῖσι. Sic enim Hieronymus in Chronico: Liberius tædio viclii exiliis, & in hæretica pravitate subscribens, Romanam quasi victor ingressus est. Horn.

¹ Exules fatis constat totius orbis studiis celebratos. Athanasius ad solitarios: Episcopi pulsi pergentes ex urbe in urbem, licet in vinculis essent, evangelizabant: piam quidem fidem prædicantes, Arrianam vero hæresim anathemate damnantes, & perfidiam Ursatii, ac Valentis infamia notantes, resque illa insidiatoribus plane in contrarium abiit. Quanto enim longius in exilium ibant, tanto majus odium adversus

insidiatores concitabant, iterque sanctorum non nisi prædicatio erat contra Arrianam hæresin. Quis enim eos in itinere conspectos non ut confessores admiratus est, & istos non ut impios cum abominatione, vel potius, ut carnifices, & homicidas, aver-
satus est?

² Synodum Nicænam pro se interpretantes. Obscurius hæc à Sulpicio traduntur. Neque enim Scriptores Ecclesiastici dicunt, Arianos synodum Nicænam pro se interpretatos, quod fieri nullo modo potuit, cum plane iis repugnaret, & patres ubique ad eam provocarent. Unde Ariani novas formulas multoties procuderunt, easque Ecclesiis, ut Nicæna Synodus aboleretur, obtrulerunt. Nisi tamen respiciat id quod Socrumenus IV. 18. tradit, Arianos formulam Sirmiensem Nicææ in Thracia confirmasse, sparsio rumore ὡς ὑπὸ τῶν οἰκουμενικῆς συνόδου, ἢ ἐν Νικη πύργῳ ὑπεγράθη καὶ ἐδοξάσθη. Ista vero res dedita opera Nicææ Thracia peregisse, quo simpliciores homines nominis similitudine deceptos, & hanc formulam esse quæ olim Nicææ urbe Bithyniæ confirmata fuisset, arbitantes, facilius ad eisdem assentiendum inducerent. Unde & Theodoritus annotat II. 26. mira Dei providentia, illo ipso tempore Nicæam Bithyniæ terræ motu collapsam, ubi Ariani concilium habere constituerant, ne ἢ τὸ ἔργον μίας ταυτῆς, simpliciorum animos circumveniret, quasi hoc verum illud Nicænum concilium esset. Horn.

³ Ubi ὁμοόσιον erat scriptum, quod unius

erat scriptum, quod unius est substantiæ, illi ὁμοίσιον, quod est similis substantiæ, scriptum esse dicebant: 'concedentes similitudinem, dum adimerent unitatem: quia 6 multum ab unitate similitudo distaret. Ut, verbi gratia, 2 pictura humani corporis esset homini similis, nec tamen 7 haberet hominis veritatem. Sed quidam ex his ultra processerant, 3 Anomæousiam, id est, dissimilem substantiam confir-

unius est substantia, illi ὁμοίσιον, quod est similis substantia, scriptum dicebant.] Hoc non aliter verum esse potest, quam si de formula Nicæensi Thracum intelligas. Ubi tamen expresse vox ὁμοίσιον patrum Nicænorum rejicitur. Ut Sulpicius aberrasse videatur. Nam id verum est, Arianos rejecta ὁμοούσις, voce, ὁμοίσιον ubique propugnasse. Sed quod Acta Concilii Nicæni, inserta litera, 1, corruerint, nemo præter Sulpicium nostrum tradit. Fieri tamen potest ut hoc ex Hilario, vel aliis Occidentalium Episcopis, qui illis certaminibus interfuerunt, habuerit. Sicut & alia quædam peculiaria passim inserit. Horn.

1 Concedentes similitudinem, dum adimerent unitatem.] Constantius tamen Imperator, quanquam verbum ὁμοούσιον non approbaret, tamen ipsam rem qua verbo significabatur, sincere ex animo confessus est. Γνήσιον γὰρ ἕν ὡς ἐστὶν αἰώνων ἢ πατρὸς γεγενημένον ἢ θεὸν λόγον ἀνόμαζον, ἢ τὸς κλισμα λέξαν τολευάνως ἀντικρυς ἀπεκήρυξε. Theodorit. 111. 3. Sed ille quovis vento inconstantior Constantius pro lubitu partium circumactus fuit; quanquam Arianus eum plerumque ex asse possiderent. Unde & ὕβρις, ob instabilem naturam, à Theodorito appellatur 11. 31. Horn. Vox veritatem ferri potest, sed mihi loco apta non videtur, ac pro ea unitatem rectius poni posse censerem. Similitudo, inquit, distat ab unitate, quia similitudo duo corpora ponit, unitas unum. Veluti pictura hominis habet similitudinem, quia duo corpora

sunt, quorum unum, id est, pictum, est simile alteri, id est, naturali. Quanquam autem pictura hominis, & homo, habent inter se similitudinem, non tamen habent substantiæ unitatem, ut sint unus homo. Hac de re cum loqueretur Epiphanius libro tertio, sic dixit: *Exprimunt ὡς πλαστὰ statuas, ὡς ἀσμιλλάντ' ἰμαγίνες ἐξ ἀλικοῦ ὑλίου. ἀτὰρ περὶ χρομῶν ὡς ὁμοίτητες ἔχουσιν, οὐκ ἀτὰρ περὶ οὐσίας.* Sigon.

2 Pictura humani corporis esset homini similis, nec tamen haberet hominis veritatem.] Hoc argumento miserum & angustum ingenii Constantium Arianum subverterunt. Nam initio τὸ ὁμοούσιον, secutus Nicæna decreta, confitebatur. Post miserrime circumventus est. Verba Sozomeni sunt: *Τὸν μὲν γὰρ ὁμοούσιον ἐπισημαίνοντες κυρίως νοεῖν, οἷον ἀνθρώπων ἢ τῶν ἀλλῶν ζώων, ἢ δένδρων ἢ φυτῶν οἷς ἐξ ὁμοῦς ἢ μετέσσια, ἢ ἄλλοις ἐστὶν. τὸ δὲ ὁμοίσιον, ἐπὶ ἀπομαρτυρίᾳ, οἷον ἐπὶ θεῶν ἢ ἀγγέλων, ἐκτελεῖται ὡς ἐαυτῶν νοεῖν κατὰ ἰδίαν οὐσίαν.* Miserrimum Sophisma: Et tamen Constantius hoc elumbi & ridiculo, quod dolendum, Sophismate, Arianus factus est, & infinita Ecclesiis mala intulit. Horn.

3 Anomæousiam, id est, dissimilem substantiam.] Ἀνομοούσιον; unde ἀνομοούσιος, dissimilis substantiæ. Quod fortasse reponendum in Chronico Hier. ad annum Christi cccxvii. ubi vulgo, in qua omissionem in omissionem, eoque rejecto medio, inter hæc omissionem Macedonianum dogma

confirmantes. Eoque his certaminibus processum, ut 8
 1 istiusmodi piaculis, orbis terrarum implicaretur. Nam 9
 Italiam, Illyricum atque Orientem, Valens & Ursatius,
 cæterique quorum nomina edidimus, infecerant. Gallias 10
 nostras 2 Saturninus Arelatensium Episcopus, homo impo-
 tens & factiosus, premebat. 3 Osium quoque ab Hispania,
 in ean-

dogma vindicaverunt. Editio nupera Sca-
 ligeri, in qua homocisio anomousioque re-
 jecto, medium inter hæc Homocisio, &c.
 Quod ut non improbo, ita suspicor
 Hieron. potius scripsisse, in qua homou-
 sio anomousioque rejecto. Nam primum
 hoc propius accedit ad scripturam vul-
 gatam: deinde anomoeon non ita ex-
 primit dissimilitudinem substantiæ.
 Drus. Vide & Baronium Appendice ad
 Tomum IV. Annal. de eodem Hierony-
 mi loco, contra Frontonem Ducæum
 disferentem. Hujus blasphemix author
 fuit Aëtius, qui Patrem & Filium
 ἀνομοίως dicebat. Ejus discipulus Euno-
 mius fuit. Vide Socratem II. 28. Theo-
 doret. II. 27. 28. 29. Sozom. IV. II.
 Epiphanium in Ἀνομοίοις. Ita hæresis
 ex hæresi nata; & Ariani, qui filium Dei
 creaturam dicebant, Semiariani, qui
 ὁμοίως, Aëtiani, qui non modo
 ἕτεροίως, sed & ἀνόμοιως dicebant,
 orbem Christianum infestabant. De hac
 hæresi fufè scripsit Philostorgius, & ipse
 Eunomianus, Aëtii & Eunomii perpe-
 tuus admirator, qui fallere & mentiri
 fufque deque habet, dummodo causæ
 suæ inserviat. Accessit & quarta Acacii
 Cæsariensis hæresis, qui ὁμοίως, ὁ-
 μοίως, ἕτεροίως ac ἀνόμοιως juxta
 damnatis, ὁμοίως asseruit. De quo scri-
 ptores Selenciensis concilii.

1 Istiusmodi piaculis, orbis terrarum
 implicaretur.] Orbis terrarum se Aria-
 num vidit & obstupuit, ut alibi Hiero-
 nymus loquitur. Memorabilis est Hilarii
 magnanimitas, qui omnium horum ma-
 lorum authorem Constantium facit.
 Verba ejus quædam sunt Christianum te
 mentiris, Christi novus hostis es, Anti-

christum prævenis. Episcopatus tuis donas,
 bonos malis demutas, sacerdotes custodia
 mandas, exercitus tuos ad terrorem Ec-
 clesie disponis. Synodos contrahis & occi-
 dentalium fidem ad impietatem compellis;
 Orientales dissensiones artifex nutris, &
 sine martyrio persequeris. Plus crudelitatis
 vestra, Nero, Deci, Maximiane, de-
 bemus. At tu omnium crudelium crude-
 listime, damno majore in nos & venia
 minore deservis. Sceleratissime mortalium,
 omnia persecutionis mala ita temperas, ut
 excludas & in peccato veniam, & in con-
 fessione martyrium. III. ad Constanti-
 num. Sic infra in vita Martini IV. Cum
 hæresis Arriana per totum orbem, & ma-
 xime intra Illyricum, pullulasset. Horn.

2 Saturninus Arelatensium Episcopus,
 homo impotens & factiosus.] Paulo post:
 Vir sane pessimus, & ingenio malo pravo-
 que. Quod ex Sallustio expressum. Qui
 de Catilina dicit: Ingenio malo pravoque.
 Cæterum Arelate urbs Galliæ Narbo-
 nensis nomen lingua Britonum anti-
 qua habet à paludibus, sicut Toulon à
 promontorio citharæ formam referen-
 te. Una enim antiqua Gallorum & Bri-
 tannorum lingua, Cæsare teste.

3 Osium quoque ab Hispania, in eandem
 perfidiam concessisse, opinio fuit.] Sic tra-
 dunt Phœbadius contra Arianos, circa
 finem. Socrates II. 26. Theodorit. II. 17.
 Athanas. Epist. ad Solitarios & Apo-
 log. II. Philostorgius IV. 3. Qui dicit
 λιβέριον κὶ ὀσίον κατὰ τὸ ὁμοίως κα-
 τὰ γὰρ ἔθ' Ἀθανασίῳ παραρτήσας.
 Sed Athanasius negat Hosium contra se
 subscripsisse, sed tantum cum Valente,
 & Ursacio communicasse. σιωπῶν εἰς
 συμφωνίαν αὐτῶν ὑπογραψάμενος.
 Com-

11 in eandem perfidiam concessisse, opinio fuit. ¹ Quod eo mirum atque incredibile videtur, quia ² omni fere ætatis suæ tempore constantissimus nostrarum partium, ³ & Nicæna Synodus auctore illo confecta habebatur. Nisi ⁴ fatisciente ævo (⁵ etenim major centenario fuit, ut Sanctus Hilarius in epistolis refert) deliraverit.

1 LV. ⁶ Quibus rebus perturbato orbe terrarum, & morbo quodam

Communicare autem erat *ὁμοδοξίαν* una accipere, quæ arctissima fidei confesseratio semper visa fuit, cui nemo cum alio, nisi *ὁμοδοξίαν* participabat. *Gothofr.*

1 Quod eo mirum atque incredibile videtur. Non tantum Severus noster, sed etiam Phœbadius atque Photius de hoc Magni Hosii lapsu & subscriptione dubitarunt.

2 Omni fere ætatis suæ tempore constantissimus nostrarum partium. Vix ullus Episcoporum in tanta apud antiquos admiratione ob *ὀρθοδοξίαν* quam Hosius. Unde & *μεγαλίστην* titulum reportavit, & passim ingentibus laudibus effertur. *Ποῖος γὰρ ὄντι ἡγήσατο σωῶντες καὶ λέγοντες ὀρθῶς, ἔ πάντως ἐπέσε, ποῖα ἐκκλησία ἢ τὰς ὁμοδοξίας ὄντι ἐξ ἡμετέρας τῆς ἡλικίας.* Theodot. II. 15.

3 Et Nicæna Synodus auctore illo confecta habebatur. An Canones Synodi intelligit & Symbolum? Non videtur. Neque enim hoc Historici Ecclesiæ tradunt. An auctore Osio convocata Synodus? Vix dubito quin hæc Severi nostri mens fuerit. Et res ipsa suadet. Nam Osius à Constantino Alexandriam, componendis inter Arium & Alexandrum controversiis missus, reque infecta reversus est. Et tum sine mora Imperator Concilium vocavit, haud dubie Osii impulsu. *Horn.*

4 Fatisciente ævo. Fatisciente ævo dixit, pro deficiente: ut Tacitus lib. XIV. *Exercitus per inopiam, & labores fatiscabant, carne pecudum propulsare famem coacti.* Sigon. Sic Epist. 3. *nec fatiscentem cau-*

sabor ætatem: & mox fatiscentes animi servire spiritui cogeant: & Dial. I. legm. 5. corpus inedia fatiscibat, fides firma durabat. Druf.

5 Etenim major centenario fuit, ut S. Hilarius in epistolis refert. Locus Hilarii, ubi dixerit, centenario tum majorem fuisse Hosium, non invenitur. At vero contra Constantium Hosii deliramenta vocavit, ut vere videatur non bene de illo exillimasse. Itaque suspicor verba illa glossæ esse. Nunquam enim alias nominavit aliquem nomine Sancti, ut S. Hilarius, & alibi Hilarium tantum dixit. Sigon. Athanasium haud dubie in mente habuit. Hosius centenario major longe, sancte pieque discedit, in suoque testamento profiteatur fidem Concilii Nicæni docetque: Nunquam sibi propositum fuisse, vel latum, quod ajunt, unquam ab eo discedere, nec minis nec pollicitationibus, Fl. Luc. Dexter ad A. CCC. LX. Hujus testamenti etiam Athanasius meminit Epistola ad Solitar.

6 Quibus rebus perturbato orbe terrarum. De eodem sic Isidorus in libro de viris illustribus: Hosius post longum terminum vetustatis, id est, post centesimum primum annum, in ipso jam limine vitæ, à fidei limitibus subruens, serpentis jaculo concidit. Nam accersitus à Constantio principe, minisque perterritus, metuens, ne senex & dives, damna rerum vel exilium paterecetur, illico Avriane impietati confest, & vocabulum homousion, quod simul cum patribus sanctis ecclesiis sequendum tradiderat, arreptus impietatis furor dampnavit, cuius quidem vitam, ut miruit, exitus crudelis finivit. Porro autem de excessu ejus memorabili, placet as-

ferre.

bo quodam Ecclesiis languentibus, segnior quidem, sed non minus gravis cura Principem exercebat: quod licet Arriani, quibus favebat, superiores viderentur, necdum tamen de fide, inter Episcopos, conveniret. Igitur apud Ariminum, urbem Italiæ, Synodum congregari jubet: id-

que

ferre, quæ idem scripserit ex Marcellino presbytero: Post impiam, inquit, Hosii prævaricationem, dum S. Gregorius Liberianus episcopus, in Cordubensem urbem, juxta Imperiale decretum fuisset adductus, ac minime vellet illi communicare, commotus Hosius dixit Clementino Constantii Principis vicario, ut mitteret eum in exilium. At ille, non audeo, inquit, episcopum in exilium mittere, nisi prius eum ab episcopatu deiceris. Ut autem vidit S. Gregorius, quod Hosius vellet ferre sententiam, appellat Christum totis fidei suæ visceribus, exclamans ita: Christe Deus, qui venturus es judicare vivos & mortuos, ne patiaris hodie, humanam profervi sententiam adversus me minimum servum tuum, qui pro fide nominis tui, ut reus assistens spectaculum factus sum, sed tu ipse, quasi, in causa tua hodie judica, ipse sententiam proferre dignare per ultionem, non ego quasi metuens exilium fugere cupio, cum mihi pro tuo nomine nullum supplicium grave sit, sed ut multi prævaricationis errore liberentur, cum presentem viderint ultionem. His diebus, ecce repente Hosius residens factus, quasi regalis imperii sententiam conaretur exprimere, os vertit distorquens pariter & cervicem, & desessu in terram eliditur atque illico expiravit. Tunc admirantibus cunctis etiam Clementinus ille gentilis expavit, & licet esset iudex, tamen timens, ne in se simile supplicium judicaretur, prostravit se ad pedes sancti viri, obsecrans, ut sibi parceret qui in eum divinæ legis ignoratione peccasset, & non tam proprio arbitrio quam mandati imperio. Inde est quod solus Gregorius vindicantium integram fidem nec in fugam versus est, nec passus est exilium. Unusquisque enim timuit de illo ulterius judicare. Sigon. Falsa hæc esse, ex testamento, cujus Fl. Dexter meminit, jam prolato, apparet.

1 Licet Arriani, quibus favebat, superiores viderentur, necdum tamen de fide inter Episcopos conveniret.] Mira hæc Constantii imbecillitas fuit, qui dum favet Arrianis factiosis violentisque, alteram partem, in speciem infirmiolem, vi minisque se oppressurum putabat. Hinc tot in eum execrationes Orthodoxorum, Hilarii, Hosii, Athanasii. Quorum hic enim cum Saule, Achabo, Pharaone, Pilato, Antichristo, comparat. Epistola ad Solit. Et ut aliqua juris specie agere videretur, crebras Synodos celebravit, propter quas eum etiam Paganus Marcellinus irridet. Christianam religionem absolutam, & simplicem, anili superstitione confundens: in qua scrutanda perplexius, quam componenda gravius, excitavit dissidia plurima; quæ progressa fusus aluit concertatione verborum: ut catervis Antistitum jumentis publicis ultero citroque discurrentibus per synodos, quas appellant, dum ritum omnem ad suum trahere conatur arbitrium, rei vehiculariæ succiderit nervos. Petav.

2 Apud Ariminum, urbem Italiæ, Synodum congregari jubet.] Quam superfluum fuisse, post Nicænam, Athanasius variis locis ostendit. Vide eum in Epistola ad Africanos, & de Synodis Arimini ac Seleuciæ. De hac Synodo Socrates II, 29. Theodoret. II, 18. Sozomen. IV, 13, 16, 17. Niceph. IX, 39. Suaserunt autem Ariani ut concilium cogeret, non uno loco; sed Occidentalium quidem Arimini, Orientalium Seleuciæ Isauriæ. Et in his usuri erant Imperatoria potestate, ut voces ἑσίας & ὁμοεσίας, πῶς ἔστιν Ἀρεῖα καὶ τεχνίας ἐξ ὁμοεσίας ὡς πατέρων μετὰ τὴν ἐστίαν, tollerentur. Theodoretus II, 18. Philostorgius dicit Constantium ad has Synodos à Patroclo & Narcisso persuasum, IV, 10.

I Ταυρα